

A emendandi causa missis, eos forte recuperavi: titulumque his, Introducendis, imposui. Inscripti igitur librum De sectis ad eos, qui introducuntur, qui quidem ipsi, quotquot ad huius artis medicæ cognitionem contendunt, primus est omnium perlegendus. Illo etenim eorum, quæ secundum genera sunt, sectarum inter se differentia traduntur. Secundum genera dixi, quod sunt priuata etiam suæ ipsi differentia, in quibus deinceps iam introducti plenius instituuntur. Trium uero sectarum nomina nemo nunc ferè igitur, unam uidelicet Dogmaticam, siue Logicam: alteram autem Empiricam: tertiam Methodicam nominari. Quæ igitur propria cuiusque sint, quæque earum inter se differentia, libro à me isto tractatum est. Similiter autem & liber De ossibus, liberque De pulsibus, Introducendis à me est dicatus. Amico præterea cuidam Platonico, sub hanc professionem libellos Isagogicos duos: alterum De artetiarum & uenarum: alterum De neruorum dissectione dedimus: Et alij cuidam Institutionis Empiricæ subfigurationem. Quorum ego quidem nullum apud me seruaueram: sed postea quæ Romam rediissem, ab ipsis, qui forte habebant, accepi. Ex alijs tamen quibusdam, quæ amicis tunc scripseram, nonnulla apud me exemplaria remanserunt, quod diligenter aliquando illa absoluere statuissem. Quo ex numero sunt, De causis respirationis libri duo: Et libri De uoce, quatuor, dedicati consulari cuidam uiro, Boetho nomine, Aristotelicam philosophiam sectanti. Eidem quoque libros De Anatomia Hippocratis: & deinde etiam illos De Anatomia Erasistrati nuncupauimus, quos propter Martialem (cuius in Anatomicis duo libri etiam nunc apud plerisque extant, qui eo tempore magnopere probati erant) ambitiosius aliquando scripseramus. Erat autem uir ille sanè inuidus, contentiosusque in primis, quamquam annos iam ultra septuaginta natus esset. Quare, cum audiisset ea, quæ anatomica proposita materia dixeram docueramque publice, ab ipsis omnibus, qui ea affecti essent, summis laudibus extolli, coepit homo meorum amicorum quendam interrogare, cuiusnam ipse secte essem. Audiens uero seruos me istos, quicumque uel Hippocraticos, uel Praxagoreos, uel ex alio quocumque tandem uiro se nominarent, appellare solitum, eligere autem ex singulis, quæ præstantissima essent, consueuisse, quærebat deinceps, quæ igitur ueterum potissimum commendarem.

Hic desunt quedam.

Erasistratum uero & in his, & in alijs artis Medicæ locis uirum admirandum iudicabat. Propter eum igitur ardentius aliquando sex illos De Hippocratis, et alios De Erasistrati Anatomia tres libros conscripsi. Cui porro etiam perorarem aliquando in ueterum Medicorum libros publice, proposuissemque mihi librum Erasistrati De educatione sanguinis, graphio tum, ut moris est, in eam questionem incumbente, citanteque eam eius libri partem, qua phlebotomiam reijcit, uehementius adhuc in illum dixi, quomagis ureretur Martialis, Erasistrateus esse uolens. Ea autem oratio mea cum satis tum placuisset, rogauit amicus me quidam, & is Martiali inensensus, ut, quæ dicta erant, ei, quem ipse missurus ad me esset, notulis ad celeritatem scribere exercitatum, recitarem: ut, si quando ex urbe domum proficisceretur, obijcere ea Martiali in morborum inspectionibus posset. Post hæc uero, cum ipse Romam ab Imperatoribus aduocatus, secundo uenisset, ille qui acceperat, nescio quæ pacto, mortuus erat. Libellus autem iuxta ambitionem temporis illius, quo publice dicebam, scriptus (etenim iuuenis eram, cum hæc facerem, annum agens trigésimum quartum) apud quamplures erat. Ex eo tamen tempore & docere publice, & monstrare desiji, cum ægrorum curatio feliciter, quam optassem, succederet. Cum enim tot æmulos uiderem, qui, si quis medicus alius laudaretur, inuiderent, moxque illum Logiatron exclamarent, ut inuidam istorum linguam declinarem, deinceps nec apud eos, quos curabam, plus, quam erat necesse, profabar: nec in congressu, uelut antea, docebam, aut quicquam ostentabam, ipsis de cætero factis, qualem in hac disciplina facultatem consecutus essem, declaraturus. Tribus uero præterea annis Romæ cum essem uersatus, ingruente magna peste, confestim urbem excedens in patriam properaui.

Desunt hic pauca.

In eo autem tempore libros De Hippocratis Platonisque placitis sex, adhortante Boetho, scripsi. Et De usu præterea partium unum, qui prior est. Quibus Boethus acceptis, & ipse ex urbe profectus est, uerum prior me, Syriam Palæstinam tum prouinciam obiturus, in qua postea & mortuus est. Verum longo post tempore opus utrumque multis subinde negocijs intercurrentibus, post reditum meum in patriam, quæ mox commemorabo, absolui.

Quinam libri à me conscripti, posteaque mihi ad patriam à Roma proficiscenti, ab amicis traditi. Cap. II.

Profectus itaque sum à Roma in patriam completo iam mihi septimo et trigésimo ætatis anno. Tres autem libelli à me scripti ante, quam Smyrnâ ex Pergamo, Pelopis medici, et Albini Platonici gratia proficisceretur, à quibusdam mihi redditi sunt. Erat uero unus De matricis dissectione, perparuus quidem ille: Alter de cognoscendis oculorum morbis, & is paruus: Tertius autem iustæ magnitudinis, De experientia medica. Quorum primus destinatus erat Obstetrici cuidam: Secundus adolescenti oculos curanti: Postremus autem ex ea disputatione, quam Pelops cum Philippo Empirico habuerat, illo quidem asserente medicinam per solam experientiam consistere non posse, hoc autem contendente posse, desumptus erat. Eorum igitur ultro citroque habitas orationes cum in ordinem redegissem, mei tantum exercitandi gratia conscripseram: uerum nescio, quo modo & ille ignorante planè me ad alios deuenit. Præterea tres etiam alios libellos,

Ios interim, dum Smyrnæ agerem, composui: De pulmonis uidelicet & thoracis motu: condisci- **E**
 pulo gratificaturus, qui secundum illos anatomicam facere quandam demonstrationem, paulo
 post in patriam abiturus, cupiebat. De mortuo itaq; interim adolescēte, libelli apud quosdam, sed
 qui meos tamen suspicarentur eos esse, fuerunt: & deprehensus quidam est, qui proœmium his
 quoddam præfixerit, deinde tanquam proprios legeret. In prædictorum autem libellorū tertio,
 mea quoque nonnulla, quæ ipse adinueneram, ad finem ascripsi: nam, quæ tribus istis tracta-
 ueram, præceptoris mei Pelopis (apud quem Smyrnæ uersans, eos conscribendam) dogmata
 erant. *Desunt pauca.* Post eam igitur à Roma profectionem cum tandem in
 patriam peruenissem, illic confidens, cū familiaribus uersabar. Verū breuī post tpe, ex Aquilia mi-
 hi literæ ab Imperatoribus missæ perferuntur, quibus illi me reuocabant: statuerant enim ex hy-
 bernis expeditionem contra Germanos facere. Hac igitur necessitate compulsus, reibam: spe-
 rans tamen interea posse excusationem me aliquam nancisci. Alterum nanque, qui senior erat,
 uirum modestum, æquum, facilem, & humanum esse perceperam. Is autē primo quidem Verus
 uocabatur: sed postquā Antoninus (ille, qui proxime post Adrianum imperauit) successorem
 sibi eum in principatu cōstituisset, socium hic sibi, antea Lucium dictum, asciuit, & eum quidem **F**
 Verum, se autem Antoninum transnominauit. Cæterum ipse Aquiliam cum peruenissem, pe-
 stis, quantum antea nunquam, grassari cœpit. Vnde Imperatores statim Romam cum paucis mi-
 litibus fugere coacti: nos uero cum multis longo uix tempore euasimus, absumptis plerisq;, non
 tam ob pestis uehementiam, q̄ quod mediā hyeme malum id sauiret. In itinere autem è uiuis cū
 excessisset Lucius Romū deportatus ab Antonino, funeratusq; est. Et post hæc susceptā aduer-
 sus Germanos militiam urgens, omnibus modis me secum abducere laborabat. Persuasus autem
 ille, ut dimitterer, cum ex me audiuisset, diuersa deum patrium Æsculapium (cuius me esse cultor-
 em nouissem, ex quo is mortali me apostemate laborantem seruauerat) iubere, reueritus deum,
 expectare me reditum suum iussit, sperans breuī post tempore bellum se illud confecturum. Et
 sic ipse profectus est, relicto filio Commodō, ætate tum admodum puero, omni cura illius salu-
 tem nutritoribus tuendam mandans: siq; forte in aduersam ualeitudinem incideret, ut me ad
 eius curationem accerferent. Interea autem temporis, quæ uel à præceptoribus meis didiceram,
 uel ipse inueneram, collegi, & in habitum constantiorem redegi. ac siquid nonnullis quærendis
 circa eorum inuentionem habebam, conscripsi, studiose me ipsum in uarijs tum medicinæ, tum
 philosophiæ quæstionibus exercens: quæ pleraq; in magno illo templi Pacis incendio, cum alijs **G**
 multis perierunt & conflagrarunt. Cum uero præter omnem spem isti expeditioni diutius im-
 moraretur Antoninus, omne illud tempus ad pulcherrimam mihi exercitationem cessit. Vnde
 & tractatum De usu partium, septemdecim libris compleui. Et reliqua libris De Hippocratis
 & Platonis dogmatibus adiunxi. Quædam etiā Anatomicorum theorematum, quæ olim Boe-
 tho dederam, De usu uidelicet partium librum primum, amplius inquirens, in secundo insuper
 musculos cuiusque digiti articulos mouentes, à me inuentos, exposui, qui omnes ignorati diu
 fuerunt, uelut uniuersis, qui ante me extiterunt. Distuli autem in opere illo, de motibus superio-
 rum superciliorum dicere, solum hoc in eo rursus demonstrato, falso eos motus à quibusdam
 hæcenus esse traditos. Quare, cum mihi ipsi primum, & deinde alijs, quibus hæc demonstra-
 bam, & hos motus, et alia, quæcunque in Anatomis aut perperam à prioribus asserta, aut omni-
 no fuerant omissa, inuenisse me persuasissem, tūc iam et anatomicas administrationes perscripsi.
 Cum uero libri De usu partium prius, quàm hi ederentur, ad plurimos iam peruenissent, diligen-
 terq; medicis ferè omnibus, quotquot ueteri medicinæ studebant, tum philosophis Aristotelicis
 legerentur, posteaq; & illius talis quidem tractatus extabat, cœperunt mox maleuoli quidam, in
 uidiâ stimulante, flagitiosis implere urbem rumoribus, me esse, qui, cum studeam uideri q̄ pluri-
 mum ueteres exuperasse, multa, quæ omnino non appareant, inuexerim, inq; Anatomicis meis **H**
 scripserim. neq; enim latere ea omnes posse. Ego uero ridebam quidem illos, contemnebamq;
 cæterum amici rei indignitate commoti, me adhortari, ut in aliquo magno auditorio ueritatem
 meorum in Anatomicis theorematibus scriptorum, publice assererem. Postquam autem per-
 suaderi me non posse æmuli sensissent, (iam em̄ eius gloriæ contemptum præ me ferebam) sp̄
 illi concipiebant ueluti timidum me reprehendendi, qui, quanquam eorum nugas non parui fa-
 cerem, magnanimitatem tamen quandam simularem. nec scommatum finis erat. & quotidie in
 templum Pacis, quemadmodum & ante incendium congregari solebant, quicumque artibus lo-
 gicis erant dediti, conueniebant. Tandem igitur ab amicis compulsus, publice multis diebus de-
 monstrare cœpi me quidem nusquam falsa tradidisse: prioribus uero multa non satis comperta
 fuisse. Eorundem porrò hortatu commentarios tum scripsi demonstratorum & dictorum, titu-
 lum habentes, De ignoratis Lyco in Anatomis. Hanc igitur ob causam, cum demonstraturus
 nihil tradidisse me in commentarijs meis Anatomicis falsi, processissem, in medium omnium
 Anatomicorum libros proposui, liberum unicuiq; præsentium faciens, quam uellet partem dis-
 secandam proponere, meq; mox ostensurum, quantum cum priorum sententia, meorum scri-
 ptorum ueritas pugnaret. Proposito igitur thorace, cum ipse à uetustissimis facerem exordium,
 eorumq;

A eorumque libros in manus fumerem, rogauerunt me insignium medicorum quidam, in isto confessu sedentes, ne inaniter tempus consumerem. Cæterum, quoniam quidem Lycus Macedo, Quinti in Anatomicis omnium expertissimi quondam discipulus ea, quæ ad suam usque ætatem inuenta fuissent, omnia conscripserat, uolebat, ut alijs dimissis, illius tantum scripta meis conferrem. Eorum igitur petitioni morem gerens, ita in singulis quoquo die propositis feci. Hæc autem omnia propterea necesse habui commemorare, ut cognoscant illi, qui sunt aliquando libros meos lecturi, qua ætate quosque scripserim, & quam ob causam. Inde enim intelligere poterunt, quæ sint tanquam imperfecta, ab ijs, quæ elaborate absoluta sunt, discernenda: & quæ in arrogantium confutationem, quæque rursus ad institutionem sunt scripta, dignoscere. Quod porro in sequentibus etiam, sicubi res postulabit, indicabo. Nunc uero ad libros à me editos, qui extant, recensendos pergam, initio ab Anatomicis sumpto.

De Anatomicis libris. Cap. III.

EX hoc primo numero iste libellus est, quem De ossibus Introducendis scripsimus. Post eum uero alij libelli, itidem Introducendis inscripti: ut est ille De uenarum & arteriarum sectione: & alter De neruorum anatomia. Est præterea liber alius De musculorum sectione, qui **B** quidam exacte compendio tradit omnia, quæ in Anatomicis administrationibus de musculis scripta sunt. Quod si quis perlecto De ossibus libro, protinus Anatomicas aggredi administrationes cupiat, poterit quidem illos De uasorum neruorumque dissectione libros præterire: quemadmodum & eum, qui De musculis est scriptus. Sunt enim uniuersa in administrationibus scripta. In horum autem librorum Primo De manuum musculis & ligamentis: Altero De crurum musculis & ligamentis: Tertio de artuum neruis & uasis: Quarto De musculis genas & labra mouentibus, & ijs, qui sunt circa inferiorem maxillam: præterea etiam de his, qui caput, collum & scapulas mouent: Quinto De musculis thoracis, epigastrii, lumborum, & spinalibus: Sexto De organis nutritiuis, qualia sunt intestina, uenter, hepar, lien, renes, uesica, & quæ sunt huiusmodi alia: Septimo & Octauo De partium spiritualium anatomia: illo quidem de ijs partibus, quæ cordi, pulmone, & arterijs tam mortuorum, quam uiuorum adiacent: hoc autem, quæ circa uniuersum pectus sunt, tractatur. Nono porro libro cerebri & spinalis medullæ continetur anatome: Decimo oculorum, linguæ, stomachi, & confinium partium: Undecimo eorum, quæ ad laryngem spectant, & os hyoides uocatum, & quæ ijs continentur: præterea neruis ad ea peruenientibus: Duodecimo arteriarum & uenarum: Tredecimo neruorum ex cerebro descendentium: **C** Quartodecimo neruorum à medulla spinæ deuenientium: Quintodecimo tandem genitalium partium anatomia continetur. Et hæc quidem sunt, quæ ad Anatomicam theoriam sunt necessaria. Præter autem hæc necessaria, alia quoque sunt, utilia quidem & hæc, ut ea, quæ, cum Marinus uiginti Anatomicorum libris conscripserat, nos postea Epitomate quatuor librorum (quemadmodum & Lyci omnium duobus) complexi sumus. Subijciam uero hic singulorum librorum summam, ac primo eorum, quos in primo nostro Epitomatium commentario, in quo priores anatomici Marini libri in compendium rediguntur, perstrinximus. Eorum igitur sex priorum Primo totius theoriæ præfatio: inde De cute, De pilis: postea De unguibus, & carnibus, De adipe & pinguedine, continentur. In secundo, De glandulis, pelliculis, membranosis tunicis, nempe peritonæo, & succingente, & diaphragmate commentarij. In Tertio porro, De contemplabilibus ratione uasis, uenis, arterijs, earumque anatomia: & Num naturaliter in arterijs sanguis contineatur. In Quarto, quæ sit arteriarum operatio, quæ usus, unde proueniant, & quæ alia circa eas queri solent, exequitur. Deinceps autem tractat De ureteribus, & urinarijs meatibus, & uracho (hoc est eo, ex quo hæret pendetque foetus ad umbilicum) & uasis seminarijs, De humorum biliosorum uasis, & meatibus. De glandulis. De eo, quod à glandulis est, uase. De gutture. De uasis mammaram, quibus lac continetur. De ijs, quæ fusa sunt per corpus, **D** uasisque contenta, & qui humorum atque chymorum, quibus uasis contineantur. De alimentis. In Quinto, De his, quæ sunt in capite tum alijs, tum de futuris. De faciei futuris & iuncturis, ac omnibus capituli ossibus. De capituli & faciei foraminibus. De inferiore mandibula, & eius foraminibus, & Num habeat iuncturam. De dentibus. De capiti adiacente gutturis osse, quæque iuxta sunt, & locum circa tonsillas occupant. In Sexto scribit De testiculis, De osse sacro, De uertebro coxarum. De latere. De pectore. De humeris. De scapulis, iugulis, brachijs, cubitis, radijs. De ossibus brachialis & digitorum. De femore. De cartilaginosis ossibus ab utraque genu parte. In Secundo autem nostrorum commentariorum, quod Anatomicæ Marini contemplationis compendium est, Septimum, Octauum, Nonum, & Decimum Marini librorum sumus complexi. Capita uero libri Septimi hæc sunt. De caluæ cum pelliculis alijsque membranis cerebri coniunctione. De totius faciei neruis, De temporum & mandibularum musculis. Item de ijs, qui supra maxillas & labia existunt. Item de cauernarum, in quibus dentes infixi sunt, malarumque musculis. Item de interioribus inferioris maxillæ musculis. Item De maxillæ inferioris circumiacentibus musculis seorsim. De musculis nasi † De musculis iuxta linguam. De lingua eiusque musculis. De oculorum musculis. In Octauo autem Marini libro hæc capita continentur. De ore. De labris & dentibus. De gingiuis. De columella. De gula. De ligula. De tonsillis. De antiadibus. De naso, naribus, auribus, collo, eorumque musculis. De musculo sub latere,

latere, & eo, qui est sub uentre. De colli natura. In Nono libro, De musculis, qui circa septum pe- **E**
 ctorale, spinam, mesopleuria, & partem, quæ est supra umbilicum, sunt. Præterea De musculis
 brachiorum, scapularum, cubitorum, extremarumq; manuum tractat. In Decimo uero, De cu-
 bitis, cruribusq;, & eorum musculis. De articulis genicularibus. In tertio porro Epitomatium
 meorum libro Vndecimus, Duodecimus, Tredecimus Marini liber includitur. Quæ igitur in
 Vndecimo scribit, hæc sunt. Num feratur ex dorso humiditas aliqua ad pulmonem. An spiritus
 per aspirationem & esum in uentrem attrahatur. Deinde De stomacho. De gutture. De pulmo-
 ne & corde. De thymo circa cor. In Duodecimo autem operis sui libro Marinus tractat De he-
 pate & eius bile. De splene, & uentre, & mesenterio. In Decimo tertio, De primis intestinis. De
 renibus, uretere, uesica, uracho, itinere urinali. Inde De uirga uirili, pudendoq; maris & foemina.
 De matrice, & his, quæ in ea gestantur. De testiculis, quos Didymos appellat. Deniq; de glandu-
 losis tractat. In Decimo quarto anatomiam omnium, quæ supra hepar sunt, uenarum aperit.
 In Quinto decimo uenâ, quæ à corde ad reliqua defertur, & eas omnes, quæ subter diaphragma,
 & quæ in uniuersum per totum corpus sunt, arterias indicat. Quarta deniq; & postrema Epito-
 matium pars reliquos Marini quinque libros, à quindecim uidelicet ad uiginti continet. In Deci-
 mo sexto igitur De cerebro quæstiones, & apparentia, ut an pulsabilis in ipso motus, & Num **F**
 spiritus, quem trahimus, ad id perueniat, exequitur: Et deinceps De spinali medulla, & pelli-
 culis cerebri. In Decimo septimo, De dominatrice cerebri uis differit. In Decimo octauo, De
 motu animali: Tum singulorum neruorum differentiis: & unde quidam eorum emanent,
 docet. In Decimo nono libro, De neruis, destillationibusq; ex cerebro prouenientibus: &
 unde incipiat sensibilitas eius: & De oculorum neruis, quos Herophilus & Eudemus poros uo-
 cant, scribit.

Hic in graeco exemplari multa desiderantur.

Præterea libri De morborum & Symptomatum differentia sunt. Sequitur autem librum De
 morborum differentia, liber alter, De causis morborum: quemadmodum & alterum De Sym-
 ptomatum differentia, Tres de Symptomatum causis libri sequuntur. Post hos libri sunt De lo-
 cis affectis. Et liber de temporibus morborum: qui ex illis est, qui Therapeuticam materiam
 præcedunt. Et liber De febrium differentia. Liber item De plenitudine. Et ille De præter natu-
 ram tumoribus. Præterea liber De causis morborum antegressis: & liber De causis morborum
 continentibus. Et liber De tremore, rigore, palpitatione, & conuulsione. Et tandem ille, qui in- **G**
 scribitur Ars Medica.

Libri Therapeutici. Cap. III.

Quatuordecim porro libri De Methodo curandi mihi scripti sunt. Duos præterea eiusdem
 generis ad Glauconem, & tres De phlebotomia composui, Primum quidem contra Era-
 sistratum: Alterum contra eos, qui Romæ sunt, Erasistrateos. Tertium uero, quo meam
 de curandi ratione sententiam superintuli. Extat etiam libellus quidam meus Therapeuticus &
 ipse, De tabe inscriptus. Conscripti quoque amico cuidam meo libellum, cuius nuper, postquam
 ad multorum manus peruenisset, antigraphum recepi. titulum autem habet, Consilium puero co-
 mitiali morbo laboranti datum: quare Therapeuticis adscribo. In quorum quidem numerum &
 tres illos De alimentorum facultatibus libros: Et librum De extenuante diæta. Et alium De boni
 maliq; succi cibis non inepte quis referet. In hoc autem Therapeutico negotio nihil recensitis
 inferiores etiam isti sunt: quos De curandi ratione secundum Erasistratum scripsimus: Et duo illi,
 quos Glauconi philosopho dicauimus. In hunc ordinem ponere quis & eum libellum potest,
 quem De Hippocratis in morbis acutis diæta, edidi. poterit sane idem poni & cum his eõmenta-
 rijs, quos in Hippocratem scripsimus: his enim quam plurima curationum theorematum conti- **H**
 nentur, quemadmodum etiam diagnostica & prognostica.

Libri Prognostici. Cap. V.

Primum quidem in hoc genere tres libri De iudicialibus diebus extant. Et rursus tres De
 Crisibus. Deinde tractatus De pulsibus: in quo Primum quidem De eorum differentiis li-
 bri quatuor sunt: quos Secundo sequuntur, De pulsuum dignotione libri totidem: & Tertio li-
 bri De causis eorum, numero illis superioribus pares: & Quarto De Præfagijs ex his sumendis.
 Qui sunt in uniuersum sedecim. Præter uero hos seorsim introducendis scriptus, De usu pulsuum
 libellus habetur. In quo, cum nonnulli quasiuissent, quæ nam esset causa, quod febricitantium
 pulsus non proprio notaretur nomine, respondemus his, maiorem esse hanc, altiorisq; inue-
 stigationis quæstionem, quàm quæ illuc ad introducendos faceret. Et hæc quidem in libelli hu-
 ius initio nobis dicta sunt. Duas uero medicis esse opiniones ibidem ostendimus. Alteram
 nempe quorundam talem, ut arbitrentur etiam arteriarum systolen sentiri posse, Alteram uero
 eorum, qui insensibilem illam asserant. Nobis autem consultius uisum est eos, qui introdu-
 cuntur, facilioribus primum exerceri. quare ad priorem tum partem nos accessimus, & insen-
 sibilem esse huiusmodi systolen asseruimus, febrisq; nullum esse in pulsibus proprium in-
 ducium. Iuxta alteram uero sectam, in magno illo sedecim librorum opere, ostentum nobis est
 indicium

A indicium febris proprium. Sed has quaestiones illi mouent, qui absq; praceptoribus discunt, similes, iuxta parcemiam, ex libro gubernatoribus. Mihi uero alibi satis est expositum aliam esse eorum, qui introducuntur primum, & aliam rursus omnino diuersam eorum, qui omnia perfecte edocentur, institutionem. Porro quoq; libellum quendam unum sedecim supradictorum librorum compendium, scripsi. Et praeter hos omnes, octo libros Archigenis de pulsibus tractationis explicationem et usum complectentes, edidi. In hunc ordinem & tres illos De difficili respiratione non absurde quis retulerit.

De libris commentariorum in Hippocratem. Cap. VI.

Quemadmodum nec aliorum meorum, quos amicis dederam, librorum quemq; facile ad plures peruenturum opinabar, ita enarrationes quoq; has meas in Hippocratem (mihi tñ scriptas speraueram.) Nam a principio quidem, ipsum me exercens, in ista quondam commentaria conscripseram. Quod idem & in uniuersa adeo medicinae contemplatione, circa unāquāque eius partem feci, mihi tantum libellos quosdam parans, qui omnia Hippocratis in arte Medica, dogmata complecterentur, dilucidamq; et undequaq; absolutam institutionem continerent. Sic enim priuata mihi commentariola, De Criticis diebus secundum Hippocratis sententiam, & similiter De Crisibus, De difficili respiratione, & sic in alijs singulis composui. Item & curationū Methodum uniuersam eodem consilio libris quatuordecim (quantum ad omnia therapeutica pertinebat) complexus sum: atq; id quidem iuxta uiri illius sententiam. Extabant autē aliorum ante me complurium in singula Hippocratis dicta, non spernenda commentaria. In quibus, quae perperam scripta mihi uidebantur, ociosum arbitrabar arguere. Ostendi uero hoc in ijs, quae nuper adhortantibus dedi, raro quidquam dicens contra eorum interpretes. Ego etenim a principio nullos eorum commentarios Romae habebam: cum libri mei in Asia essent omnes. Sic ubi igitur meminisset, quod ab eorum aliquo dictum prae admodū esset, ut magnopere circa hanc artem exercendam laedatur, qui ei confiderit, id indicaui. Caetera autem omnia nullam aliter exponentium mentionem faciens meo ipsius iudicio dixi. Et hoc modo cōmentaria a me in Aphorismos: in librū De fracturis: & librum de articulis: & in Prognostica: & librum De ratione uitae in morbis acutis: & librum de ulceribus: & libros De capitis uulneribus: prioremq; librum Epidemiarum, hoc est morborum passim grassantium, scripta sunt. Postea uero, cum forte commendantem quendam reprobam Aphorismi interpretationem audiuissem, cepi consilium reliqua mea omnia, quae in aliquorum gratiam a me conscriberentur, ita temperare, ut publicam magis editionem, quam eorum tantum, qui ea accipiebant, captum respicerem. Sunt autē haec, Commentaria in Secundum, Tertium, & Sextum Epidemiarum librum scripta. Praeterea in librum De chymis, De nutritione, De praedictione, De natura hominis, De medico uulnerario: & in librum De locis, aere, aquis: quem ego De habitationibus, & aquis, & temporibus, & regionibus assero inscribendum esse. Feci igitur in Aphorismos commentariorum libros septem. In libros De fracturis, tres, In libros de articulis, quatuor. In Prognostica, tres. In librum De in morbis acutis diata, tres quidem in eam partem, quae citra controuersiam huius est: duos uero in eam, quae illi attribuitur. In librum De ulceribus: & illum De uulneribus cerebri: in utrūq; libros singulos. Interpretationem porro in Primum Epidemiarum libros tres scripsi: & totidem in Tertium. In Secundum autem sex. In Sextum octo. In librum uero De chymis, commentarios tres, quemadmodum in Prognostica: & medicum uulnerarium: & in librū De locis, aere, aquis: quem ego De habitationibus, & aquis, & temporibus, & regionibus inscribendum dixi. In librum autem De nutritione, libros quatuor composui. Tum in libros De natura hominis, duos. Quibus iam absolutis, cum audiuissem calumniari quosdam hunc librum, tanquam adulterinum, commotus sum alios adhuc tres libros cōscribere: qui huiusmodi habent inscriptionem, Quod Hippocratem in alijs suis scriptis concordem habere sententiam cum meo De hominis natura libro appareat. Deniq; ad Hippocratem & illi pertinent, De uiuendi ratione in morbis acutis, secundū Hippocratem. Similiter & Expositio antiquarum apud eum dictionum. Et liber cōtra Lycū, super Aphorismo, cuius initium est: Crescentia plurimum habent natui caloris. Item liber contra Iulianum Methodicum, de ijs, in quibus Hippocraticos Aphorismos reprehenderat. Ad Hippocratem & ille libellus faciet, in quo dissero Optimum Medicum eundem esse & philosophum, qui libellus & breuiori titulo sic inscriptus est.

De libris ad Erasistratum pertinentibus. Cap. VII.

In primum quidem Erasistrati De febribus, commentarios tres scripsi. Quorum tertio De febribus, praecipuae commentationum therapeutiarum Erasistrati continentur. Ipse uero therapeuticus tractatus, De Erasistrati medendi ratione in cinationibus inscribitur. Quinq; autem cōmentarijs ille constat. Sunt praeterea & de Anatomia Erasistrati, libri tres. Et de phlebotomia duo, unus contra ipsum Erasistratum, & alter contra eos, qui Romae sunt, Erasistrateos scriptus. Ad Erasistratum & ille libellus pertinet, in quo quaerimus, Num secundum naturam in arterijs sanguis contineatur. Similiter & ille De usu respirationis. Et tres De naturalibus potentijs, qui iudicium omnium eorum, quae ab Erasistrato in uniuersalibus sermonibus, de naturalibus operationibus

Isagogici.

c nibus

nibus scripta sunt, continent.

De libris, qui ad Asclepiadem spectant. Cap. VIII.

DE Asclepiadis quoque dogmatibus libros octo scripsimus: Et alium adhuc libellum De essentia animæ secundum Asclepiadem, inscriptum.

De libris contra Empiricos scriptis. Cap. IX.

DE Isagoga Theodæ commentarij quinque. De libris Menodoti Seueri, undecim. De libris Serapionis contra Sectas, duo, Subfigurationes Empiricæ. De medicinali experientia. De Empiricorum controuersijs, tres. Contra obiecta ad controuersias Empiricorum: & Theodæ capita commentarij tres. In Librum Menodoti Seueri adhortatio ad Medicinale compendium † Heraclidarum. De empirica secta, libri septem.

De libris ad Methodicos pertinentibus. Cap. X.

Methodicæ sectæ, sex. Contra obiectiones Iuliani in Hippocratis Aphorismos.

De libris, qui ad Demonstrationes conducunt. Cap. XI.

Posteaque omnes mortales in quacunque disceptatione, & sua se demonstraturos, & alios confuturos promittere solere animaduertissem, nihil prius, neque studiosius discendum mihi Demonstratiua theoria duxi † Petrijque à philosophis, (nam illos docere eam audiebam) ut, si quid etiam aliud in logica parte philosophiæ docetur, eius parturiginem in aliud tempus seruarent, docentes prius sedare cupiditatem, quæ circa demonstrationem est: quæ certe methodus est, quam qui didicerit, tum, dum alter dicit rationem demonstratiuam, exquisite cognoscet, utrum re uera est eiusmodi, an (ueluti numisma adulterinum) probatae quidem similis uideatur, re uera tamen praua sit: tum ipse uia quadam insistens, circa quodque eorum, quæ inuestigari solent, ad inuentionem eius peruenire possit. Ob hæc autem, cum deinceps me & Stoicorum & Peripateticorum, illis temporibus celeberrimis mancipissem, discere quidem Logicorum theorematum alia multa, sed quæ postea considerans inutilia profus ad Apodixes inueni. Videbam enim inter illa, paucissimas eas esse quæstiones, quæ utilitatem aliquam continerent, & ad potiendum proposito scopo conferre possent. quinimmo & controuersa ab illis plerumque nonnulla etiam naturali rationi pugnantia reperienda. Quare profecto ad Pyrrhonorum ferè præceptores, hesitantiam & ipse recidissem, nisi Arithmetice, Geometrice, Dialecticeque cognitione, quibus (ab auo etiam proauoque desumptis) à patre iam ab initio institutus fueram, contentus essem. Cum uero mecum reputarem manifeste ueras esse Eclipsium prædictiones, Horologiorum, Clepsydramque instrumenta, quæque alia iuxta Architectonicen inueniuntur, satius arbitrabar typorum Geometricorum demonstratione uti: maxime cum eos etiam philosophos, quæ Dialectices callentissimi habebantur, non inter se solùm, uerum etiam sibiipsis discordare uiderem: quanquam ex equo omnes Geometricas has apodixes commendarem. Unde plenius etiam cognoui abstinentiam esse ab illorum dictis, sequendos uero characteres illos & lineares demonstrationes. Discrepare quidem inter se dico in logica theoria philosophos, Peripateticos, & Stoicos, & Platonicos, à seipsis uero rursus quosque priuatim in sua. Et parua quidem inter peripateticos discordia est, magna uero apud Stoicos & Platonicos. Qui igitur uolent in linearibus istis demonstrationibus exerceri, consulo, ut in ijs ipsi primùm se instituât, postea uero nostrum legant De Demonstrationibus opus, quindecim libris expeditum. Scripsi autem & alia multa meipsum exercitandi gratia: quorum alia quidem in incendio illo, quo & templum Pacis conflagrauit, perierunt: alia autem amicis data, apud multos adhuc integra, quemadmodum & reliqua nostra, extant. Eorum autem, quæ scripsi, commentariorum quædam ipse amicis dederam: quædam uero à domesticis furtim surrepta, et euulgata suntque deinceps ab alijs, quæ habebant, accepi. Quo quidem in numero sunt Tres illi in Aristotelis De Enunciatione librum, commentariorum libri: & quatuor item in Priorem De Syllogismis: similiter & in Posteriores, pari numero. Inscribunt autem hos omnes ferè hodie Resolutoriorum priorum: quemadmodum illos de demonstrationibus, Resolutoriorum posteriorum. Ipse sanè Aristoteles illorum tanquam de Syllogismo, horum autem tanquam de Demonstratione sibi scriptorum meminit. In quos quidem utrosque & nostra extant commentaria, sex in priores, quinque in posteriores. Horum igitur commentariorum nullum ad editionem scripseram: quemadmodum neque sex illos in Theophrasti librum, quem De affirmatione & negatione inscripsit. Commentaria quoque in primum Eudemii De dictionibus, antea alijs me rogitantibus, scripseram. In decem uero categorias ipse quidem commentationes nullas feci, neque mihi, neque alijs unquam tale aliquod commentariolum paraui. Unde, cum post aliquando rogaret à me amicus quispiam in eum librum ad earum disputationum solutionem Commentationes, uti tantum ijs iussu, quæ à præceptore fuerant istum in librum prælecta: aut omnino similibus, ex aliorum commentarijs, sicuti Adrastii & Aspasijs erant. Cæterum & puer adhuc, cum sub patre instituerer, isque mihi post Logicam theoriæ Chryssippi & celebrium Stoicorum libros proposuisset, in illius tum syllogisticos libros commentaria conscripsi. Quæ ipsa quoque postmodum apud multos fuere, in Pergamo cum alijs quibusdam lucubrationibus, quæ iuuenis scripseram, relicta: atque per familiarem postea rogantibus quibusdam comunicata. Quæ uero ipse post tractationem de demonstratione elaborata latius scripsi, cum in illis breuiter essent dicta, nominatim hæc sunt.

Derequisitis

A De requisitis ad Demonstrationes, liber unus. De ijs propōnibus, quę in dictione demōstrōnū omittuntur, liber unus. De equipollētibus propōnibus, liber unus. De demōstrōnibus ppter quid, unus. De numero syllogismorū, unus. De Exēplis, libri duo. De Inductione, liber unus. De Imagine, unus. De similitudine, libri tres. De ex hypothēsi principijs, liber unus. De generis, speciei, eorumq; cōiugatorum significatione propria, liber unus. De Possibili. De eo, q multipliciter dicitur, libri tres. De communibus & proprijs artium, unus. De implicantibus se ipsas orationibus, unus. De contingentibus propositionibus, unus. De mistis propositionibus & syllogismis, unus. Quo modo discernenda sit negotialis quæstio à nominis & significati quæstione, liber unus. De Clitomacho, eiusq; demonstrationum solutionibus. De communi oratione, libri duo. De optimo docendi genere, contra Phaurinum. Pro Epicteto contra Phaurinum, unus. De usu syllogismorum. De usu in syllogismos, theorematum libri duo. De optima secta, liber unus. De nominum rectitudine, libri tres. De eo quod est, unumquodq; & unū esse & multa. Quòd ad opposita unum & idem ex necessitate consequi impossibile sit, unus. De demonstratiua secta, unus. De uī & contemplatione Logicæ, unus. Dialogi ad philosophū, & liber alius ab eo, qui est de communibus notitijs. Contra eos, qui omnem calumniandi occasionem ex uerbis aucupantur, liber unus.

De communibus, & proprijs artium principijs. Cap. XII.

DE artium cōstitutione, libri tres. De significatis generis, speciei, & his adiacentiū. Cōpendium Demonstratiuæ theorię, unus. De discernendis dogmatū controuersijs. Quòd separari à prima substantia quantitas non possit, liber unus. De priore unus. De demonstratione per impossibile, unus. De ijs, quæ sui causa fiunt, unus. De multipliciter dictis, duo. De nominis & significatorum quæstione.

Quæstiones autem Moralis philosophiæ, quantum mihi uidebatur, infrascriptis libris exposui. Cap. XIII.

DE suis cuiq; passionibus & uitijs dignoscendis, libri duo. De moribus, quatuor. Contra Phaurinū pro Socrate. De indolentia, unus. De fine philosophię, unus. De cōgressu auditores ostentantium, unus. De furtim legentibus, unus. De pœnis & peccatis exæquandis, unus. De cōsolatione, unus. De Diatriba in aula Menarci, contra Bacchidem & Cyrum, unus. Quale genus cōgressiōis obseruari debeat in Dialogis, unus. Cōtra forēses rhetoras, unus. De uoluptate & labore, unus. De ijs, q unūquodq; uitę ppositū cōsequunt, unus. Cōcionū contra sectas, unus. De cōcordia, unus. De pudore, duo libri. Cōcionū cōtra adultores, duo. De Calūnia: in q & de priuata uita tractat. Chronici septē, in uno uolumine. Cōcionū cōtra sectas habiturū sub Pertinace, unus. Quatenus sit honor & gloria apud uulgus psequēda. De testamētis cōdē-

De pertinentibus ad Platoniam philosophiam. Cap. XIII.

DE secta Platonica, liber unus. De medice dictis in Platonis Timæo, libri quatuor. Ad amicos, siue Plato. De ijs, qui suis tribuunt, libri tres. De Logica theoria secundum Platonem. Cōpendij dialogorū Platonis libri octo. De egressionibus, quibus in Philebo Plato usus est, unus. De animæ partibus & potentijs, libri tres. Quòd animi mores temperaturas corporis sequatur, libri duo. Et alius quidam, qui aliter editus est. De Hippocratis & Platonis dogmatibus.

De spectantibus ad Aristotelicam philosophiam. Cap. XV.

COMmentariorum in librum de Enunciatione, libri quatuor. In priora Analytica, libri sex: in posteriora quinque. In decē prædicamenta, cōmentaria quatuor. In librum Theophrasti, De affirmatione & negatione, commentaria sex. In librum quot quidq; modis dicatur, cōmentaria tria. In primum mouens immobile. In librum De dictione Eudemii, libri tres. De Demonstrationibus propter quid, unus. De contingentibus propositionibus, & syllogismis, unus. De syllogismis ex mistis propositionibus, unus. De fallacijs, quæ in dictione consistunt.

De pertinentibus ad Stoicorum philosophiam. Cap. XVI.

DE Logica theoria secundum Chrylippū, libri tres. Chrylippi Syllogistica primæ, libri tres: secundæ, unus. De Logica facultate & theoria, septem. Quòd Geometricæ resolutiones prestantiores, quàm Stoicorum, liber unus. De usu theorematum in syllogismos, unus.

De spectantibus ad Epicuream philosophiam. Cap. XVII.

DE fœlici & beata uita secundum Epicurū, libri duo. De uoluptatis imbecillitate secundū Epicurū, duo. Quòd effectiua uoluptatis imperfecte ab Epicuro sint expressa, unus. De uoluptuaria secta. Num Philologia morū studio cōferat, unus. De illis, qui Sophistis conuersantur, unus. Metrodori epistolæ ad Celsum Epicureū. Epistola Pudentiani Epicurei.

Quæ communia Grammaticis & Rhetoribus. Cap. XVIII.

DE uoculis Atticorum scriptorū, libri. xlviij. Forensium apud Eupolidem uocabulorum, libri tres. De forensibus uoculis apud Aristophanem, libri quinque. Forensium uocabulorum apud Cratinum, libri duo. De exemplis uocabulorum Comicis priorum, unus. Nū utilis ijs, qui erudiuntur lectio ueteris Comœdiæ. Contra illos, qui incessunt solœcissantes uoce, libri sex. Electus Atticorum, unus. De perspicuitate & obscuritate. Num idem possit esse Criticus & Grammaticus, liber unus.

GALENI DE ORDINE LIBRORVM
SVORVM LIBER AD
EUGENIANVM.

A Ioanne Fichardo Francofordiano olim latinitate donatus, nunc
uero ad Græci exemplaris fidem emendatus.

RECTE tu quidem mi Eugeniæ facis, qui libellum à me, ordinem ceterorum, qui scripti sunt mihi, librorum exponentem efflagitas. Illorum namque omnium neque scopus idem, neque uis, neque tractatio eadem est. Etenim quosdam, ut nosti, amicis me id rogatibus scripseram, eorum modo captum committens: quosdam uero tantum introducendis adolescentibus destinaueram. Mihi autem neutro mihi fuit interim propositum uelle istos hominibus succedere ac ueluti per manus tradi, ut futuris etiam ætatibus post meum obitum conseruariætur, quod uidebam nec eos admodum, quos iam ante emiseram, curæ multis esse. Admirantur enim nunc alij alios & medicorum, & philosophorum, licet illi nec suam ipsorum professionem, ullam uel demonstrandi scientiam satis teneant, aut falsos à ueris discernere sermonibus nouerint: admirantur tamen, uel quod patres ipsis fuerint empirici, aut dogmatici, aut methodici: uel quod præceptores, uel quod amicos habeant: uel denique, quod maioris eos in urbe gloriæ & existimationis sectæ suæ nomine esse uideant. Sicuti in philosophia quoque alius aliam ob causam sibi aliquam sectam eligit, Platonis, aut Peripateticis, aut Stoicis, aut Epicureis sese adiungens. Et hoc tempore, ex quo hæreditariæ etiam esse cœperunt sectæ, eam plerique profitentur, in qua fuerunt à pueris enutriti, maxime cum iam uitæ formam, quam sequantur, habeant nullam. Quare, cum ipse sic mihi persuasissem, ne quidem, si ipsas nunc musas librū scribere cōtingeret, acceptiorem multo futurum illum uel indoctissimi alicuius hominis scriptis, cupiebam sanè mearū lubricationū nihil in uulgus editum. Quando uero apud multos iam illæ extabant, me inuito adeo, (quod quidem scis) si quid erat reliquum cōmentationum mearū, grauatim profecto amicis impertiebam. Compulsus itaque sum propterea, ut librum De optima Secta conscriberem, non quidem qualem iam antea superiorum medicorum philosophorumque multi scripserant, suam nominatim sectam extollentes, laudibusque uehentes, sed quo eam solam demonstrarem uiam, qua quis insisteret, optimam sectam uel ad medicinam, uel ad philosophiam, aut aliam quamcunque artem constitueret. In eo uero libro dictum demonstratumque est mihi id, cuius paulo ante mentionem feci, Demonstrationum primum esse peritum illum debere, quicumque sectarum rectus esse iudex cupiat. Neque tamen hoc unum sufficit, sed & affectiones præterea, quatenus amant aut oderunt sectas, eum exuere conuenit, ne, ueluti multi, circa illas excaecetur. Qui enim sepositis his, uel iuxta demonstrationum methodum inuestigabit ueritatem, uel de aliorum dictis iudicabit, is demum solus eam, quæ est optima, sectam inueniet. Nosti uero & tu, quam ex medicis philosophisque multi, cum demonstrationum methodum nihil exercuisse coarguantur, in contrarias uias deflexerint, quibusdam ex his Apodixim omnino negantibus, quibusdam uero adeo concedentibus, quod etiam natura eam omnibus usque eò notam dicerent, ut neque disciplina ad hanc, neque exercitatione opus habeamus. Quibus quis tandem respondere dignetur eò stuporis deuenientibus? Sed hic aliquis forte illorum (ut sunt plerique audacissimi, præsertim in his, quæ maxime ignorant) mecum pugnabit, meque maioris arguet audaciæ, quod, ne audiam talia, apudque alios defendere me necesse habeam, cogito iam dudum nihil uelle librorum edere. Verum, cum illi, quos amicis destinaueram ad plures iam peruenissent, cogebat sanè necessitas propter eosdem de optima quoque secta commentari. Eius autem tractationis causa in eo tum mihi libro satis dicta est. Hos igitur si quis omnium primos legere uoluerit, recte prudenterque fecerit. Quod si persuasus his ille ante, quam ad disciplinam iudiciumque sectarum omnium ueniat, demonstrationum etiam peritus esse cupiat, habet De demonstratione tractationem à nobis descriptam. Ex qua ille, si non methodos solas percipiat, sed secundum eas etiam se in omni rerum sylua exercent, ueritatem inueniet. Quod fiet, si & eius rei studiosus accedat, neque temeraria affectione sibi aliquam deligat eorum instar, qui in Equestribus ludis diuersorum colorum studio, citra rationem ducuntur. Idem uero hic, ubi, quos supra commemorauimus, aggressus fuerit, absque negocio, quæ uel uere illis cognita, uel falso fuerint recepta, discernet. Quare nostrorum quidem librorum unum hoc initium esse lectionis debet illis hominibus, qui & natura dociles, & alioqui ueritatis sunt studiosi. Porro autem